

Kritik esik

Kadir Ablak
Resim Sergisi

04 Ekim - 04 Kasım 2019

Küratör: Mehmet Lütfi ŞEN

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları

Katalog No: 33

Koordinatör

Sertaç Güleç
Nurullah Yıldız

Küratör

Mehmet Lütfi  en

Proje Asistan

Dilan Atasayar

Editör

Aykut Ertuğrul

Fotoğraf

Cihat Hıdır

Grafik Tasarım

Alfabe İletişim

ISBN

978-605-7664-48-8

Bu katalog Ekim 2019 tarihinde “Kritik Eşik” resim sergisi için İstanbul’da 1000 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü’ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya değiştirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.



Sunu 

Kıymetli sanatseverler,

Yakın zamanda kaybettiğimiz hocamız, merhum A. Hal k Dursun, *İstanbul’da Yaşama Sanatı* isimli önemli kitabında, bir  ehri  ehir yapanın, “oradaki kendine özgü yaşıama imkanları, renkleri, çeşitlilikleri, havası” olduğunu söylüyor ve ekliyordu: “Eğer bütün bu bileşimleri, armoniyi fark edemez, onu sindiremez, o güzellikleri idrak edemeyip oradaki yaşıama sanatını gerektiği gibi icra ve takip edemezseniz o şehirde bulunuyor, vakit geçiriyor, hatta doğup ölüyor, ama o şehirdeki yaşıama sanatının farkına varamıyorsunuz demektir.”

Ömrünü İstanbul’u anlamaya ve anlatmaya adanmış kıymetli bir kültür adamının bu kuvvetli ikazı karşısında durup düşünmemek elde mi?

Bir  ehri ve hatta  ehir mefhumunu anlamak, onu idrak etmek için şehirlere sanatçıların gözünden bakmayı da ihmal etmemeli kişi. Çünkü bir sanatçıyı derinleştiren, ustalaştıran, ölümsüzleştiren, tam olarak bu bakış gücü ve gördüğünü resmedebilme yeteneğidir. Her büyük sanatçı, sanat hayatı boyunca, kendi fitratına, eser verdiği forma, yolu yürüyüş şekline göre “bakış”ını neye, nereye y neltece ini de seçer aslında.

Değerli ressam Kadir Ablak, bakışını  ehre yöneltmiş,  ehrin armonisini fark etmemize, onu sindirmemize adeta yardım eden bir sanatçımızdır. Sadece İstanbul’un “der nuna aşın ” olmamıza katkı sağladığı için bile m teşekkiri olabilece imiz Kadir Ablak’a ve “Kritik Eşik” resim sergisine ev sahipliği yapmaktan memnuniyet duyuyoruz. Bu vesileyle sanat ımıza ve sergide emeği geçen bütün mesai arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Ömer Arısoy
Belediye Bařkanı

GÖRÜNENİN ÖTESİ

Şehir yani Medine, medeniyete giden yoldur. Medeniyetleri, önemli şehirleri inşa eder. Kültürel birikim de yozlaşma da bu şehirler eliyle gerçekleşir. Bu birikimi sağlayan temel unsur resimden şiire, mimariden müziğe sanatın bileşenlerinden doğar. Bu çıkarım bize şehirlerin sanatçılarının eserleriyle varlıklarını geleceğe taşıdıklarını anlatır. Sanatçının ortaya koyduğu her eser yaşadığı şehrin güncelini ve geleceğini belirler. Medeniyetin kimliği, bir mimari yapı, bir resim, bir şiir, bir beste değil, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın deyimiyle bunların tamamının ilişkisinden doğan bir terkiptir.

Şehir, medeniyet, sanat ve sanatçı söylemi sizlere takdim ettiğim “Kritik Eşik” sergisiyle yakından ilişkili. Ressam dostum Kadir Ablak kendi kültürüne ve muhitine hâkim, yaşadığı şehre şahit, modern bir dil kuruyor eserlerinde. Şehirde yaşayan hepimizin ezberinde olan mimari yapılar, sokaklar, caddeler, kapılar, pencereler, antenler, baz istasyonları boy gösteriyor tuvallerinde. Eserlerin karşısına geçtiğimizde “evet bunları biliyorum” diye düşünüyoruz. Ama Ablak, ezbere bildiğimiz ne varsa tam o noktadan bozuyor ezberimizi. O, görünenin içinde kalarak görünenin ötesine sürüyor fırçasını. Çatılardan baktığı şehirde iyi kötü, birbiriyle bitişik yaşayarak yalnızlaşma, iki kültür arasına sıkışmışlık, acılar sevinçler ve insana dair ne varsa, kendi ifadesiyle bütün olumsuzlukları soyutlayıp, hayat tecrübelerimize, bizi biz yapan değerlere bizden daha çok yaklaşarak, bir özlem inşa ediyor içimizde. Figüre çok rastlamadığımız eserlerinin karşısında biraz zaman geçirdiğimizde, ürpererek kendimizin bir figür olarak resme dahil olduğunu hissediyoruz. Kadir Ablak resmiyle buluşma noktası tam da burası. Görünen yüzeyde sanatçının öteleyerek var kıldığı ne varsa, figürü haline geldiğimiz resimden içimize sirayet ediyor. Böylece yaşadığımız şehirle tüm sorunları ve çözüm imkanlarıyla yüzleşiyoruz. Yine mini bir retrospektif sergiye kronolojik olarak baktığımızda, şehirdeki değişim ve dönüşümlerin 20 yıllık kısa tarihinin içinden geçiyoruz.

Kadir Ablak Resim Sergisi “Kritik Eşik”i birçok koleksiyondan ödünç aldığımız eserlerle hazırladık. Ben bu yoğun çalışma döneminde koleksiyonerlerimize, dostum Kadir Ablak’a, yetkin değerlendirme yazısı için Sayın Celal Soycan’a, projenin hayata geçmesinin imkanlarını sağlayan Zeytinburnu Belediye Başkanımız Sayın Ömer Arısoy’a ve emeği geçen bütün dostlarıma gönülden teşekkür ediyorum.

Mehmet Lütfi ŞEN

Küratör

KADİR ABLAK’TA NEGATİF MEKÂNLAR

Modern sanatın tanımında kritik eşik öz/biçim diyalektiğine odaklanır: Sanat eseri bir şey “anlatmaz”, bir şey “olur”. Resim sanatında mimesisin aşılmasını da bu sağlar. Sentaks bütün imlâsıyla semantik olanı işaretler; duyu/düşünce salınımı buradan beslenir.

Kadir Ablak, metropoliten kent mekânı olarak İstanbul’u sorunlaştırır; ancak bunu mimarlık disiplini açısından teknik bir indirgemenin ötesinde, insanın varoluş sorunsalı bağlamında ve mekân kavramı içinden kurcalar. İstanbul’u pitoresk bir olgu hâlinde bakışa sunan yerleşik imge üretimini yapı-söküme alarak, gözlenen yapı stokunun mekânsallığını çökertir. Bunu sağlamak üzere Kadir Ablak’ın tuval düzeninde uzak plan, eriyik/akışkan bir dile emanet edilmiştir. Kontursuz soyut etütler, ekspretif boya sürüşleri, ılık/gölge ilişkisini yadsıyan imgeler bir öte-zamanı duyumsatır. Tuvalin yakın planına yerleşen yapı stokundan uzak plana ilerleyen bakışın tutunacağı bir perspektif, bir ufuk hattı ve kaçış noktası yoktur. Bu nedenle bakış boşlukta setreder; resimsel atmosferin mat, pastel atmosferi tarafından yutulur ve sonuçta ilk andan itibaren mekân sallantılı hâldedir; bakışın tutunacağı bir dünya kurmaya elverişsiz bir negatif-mekândır. Öyleyse çekincesiz söyleyebiliriz: Kadir Ablak, sorunlaştırdığı metropoliten kenti önce mekânsallığı üzerinden çökertir.

Seyrek birer kırıntı hâlindeki eğimli çizgiler dışta tutulursa, bütün tuval yüzeyi keskin hatlarla doğranmıştır. Titreşen geri plân önündeki bu keskin yığılma, resmin dramatik gerilimini üstlenir ve duysal kırılmalara neden olur. Dikey köşelerle dibe akan bu konstrüktif yorum, zeminde koyu lekelerden ibaret kuyuları çağrıştıran meydanımsı imgelerle noktalanır. Geniş yüzeyler hâlinde kör duvarlar, zavallı bir ışığın anlamsızca yaladığı insansız pencereler, yapraksız cılız ağaçlar, neye yaradığı belirsiz çıkışsız boş sokaklar, seyirlik olması engellenmiş renk tercihleri, cemaatini yitirmiş bodur minareler, dilsiz bir boşluğa asılı duran İstanbul silueti, varlığına ait bütün tanımları esirgenmiş karanlık ve kımıltısız deniz... Hemen her şey melankolik bir viyolonsel soloyu duyurur.

Kadir Ablak’ta ışık, içerden kısılmıştır; tuval yüzeyini tırmalayan dış ışık yalnızca bunun altını çizer; özgün değeri içinde çırpınan renkler, inşayı değil bir çöküşü imleyen ritmik sert çizgiler, eskitilmiş boyanın sürüklediği empresyonist etkiler... Hepsi ve her şey bir kötülüğün kreşendosudur. Onca yetkin plastik dil, tuvalden izleyiciye sıçrayan bu melankolik birikintiyi kusursuzca kuşatırken, negatif-mekânla kesişen bir öte-zaman duyumsanır.

Kadir Ablak resminde başta zaman ve mekân olmak üzere hemen her şey bir yanılsama eşiğinde bekler. Plastik kurduğu melankolik atmosfer, izleyici ile tuval arasındaki muhayyel mesafeyi daha baştan iptal emiştir. Böylece resmi dolanan bakış bir içgörüye dönüşür ve ahlaki değer kazanır. Resmin vaat ettiği dinamik, eleştirel alımlama da buradan beslenecektir.

Bir zorunluluk hâlindeki verili dünya göz önündedir; ihtimali görünmeyende işaretleyecek biricik imkân ise insandır. Olanca dikensiliği, matlığı, kayganlığı ve saçmalığı içinde görünür olanın sekteye uğrattığı insan!

Kadir Ablak’ın elbette kusursuz plastik imlâsıyla kurduğu dünya fenomolojiktir; bütün saflığıyla insana dair bir burkulmaya gönderir; ama orada duranı hepimize, herkese ait kılan bir dip akıntı, bir insani seğirme ve sıkışma var. Resim bütünüyle, plastik yorumu ve imge örgüsüyle bu gerçekliği duyurur. Resim de artık düşünsel travmayla iç içe geçmiş bir estetik olgudur.

Öte-zamana ait bir negatif-mekân çökeltisi...

Celâl SOYCAN



























































































